

особливостей розповсюдження програм, на такі види мовлення: а) супутникове; б) ефірне; в) кабельне; г) проводове; д) багатоканальне; підлягає ліцензуванню діяльність щодо (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення, а також повинен отримати ліцензію провайдер або оператор телекомунікацій чи оператор кабельних мереж; 8) у встановлені процедури спеціальної реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Федорчук Л. П. Кабельне телебачення в Україні: проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / Л. П. Федорчук // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1650>.

2. Горовий В. М. Перспективи насичення інформативного ринку в Україні у контексті науково-технічного прогресу / В. М. Горовий // Філософський альманах. – Київ : Центр духовної культури. – 2006. – № 53.

[Електронний ресурс] / Режим доступу : http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_53/Horovyj.htm.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ У ПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

К. С. ЛЕБЬОДКІН, здобувач кафедри господарського права

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Державне регулювання промислового виробництва проявляється в державній промисловій політиці. Державна промислова політика – це цілісна система заходів, інвестиційно-структурних перетворень, які здійснюються з допомогою певних механізмів, спрямованих на розв'язання стратегічних і тактичних завдань розвитку країни, - зростання промислового виробництва та окремих галузей, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних промислових товарів. В той же час, підкреслюють фахівці господарського права, процес ведення виробничої діяльності потребує правової регламентації, і хоча втручання держави в цю діяльність законодавством не допускається, регламентація не може обмежитися загальною вимогою про те, що використання будь-ким своєї власності при здійсненні такої діяльності не може завдавати шкоди правам громадян, інтересам суспільства [1, с. 8].

Реалізація промислової політики може досягатися шляхом: стимулювання підприємств до відродження промислового виробництва через оптимізацію форм власності, сприяння появі ефективного власника та заохочення до інвестування у промисловість; надання державної підтримки пріоритетним – напрямам промислового розвитку – потенційно прибутковим галузям та комплексам, якими є наукомісткі та високотехнологічні промислові виробництва; запровадження нових технологій, стимулювання промисловців до інновацій; стимулювання до зменшення витрат, насамперед енерго- та матеріаломісткості – виробництва, реструктуризації неефективних виробництв, зміни галузевої структури; підвищення конкурентоспроможності та

розширення ринків збуту вітчизняної промислової продукції шляхом переорієнтації виробництва на замкнені технологічні цикли виробництва товарів кінцевого споживання для потреб внутрішнього ринку та ринків зарубіжних країн.

Здійснення цих стратегічних завдань вимагає комплексного реформування економіки на макро- і на мікроструктурному рівнях.

Світовий досвід свідчить, що залежно від ситуації в промисловості та економіці в цілому промислова політика може здійснюватися за такими варіантами: 1) орієнтація на експорт шляхом підтримки галузей промислового виробництва, зорієнтованих на світові ринки; 2) орієнтація, на імпортозаміщення шляхом підтримки виробництв, які здатні витіснити іноземних конкурентів та їхню продукцію; 3) орієнтація на відновлення, відтворювального процесу в промисловості через сприяння галузям, які виготовляють продукцію, яка користується попитом.

Залежно від призначення підприємств, галузей та форм власності державне регулювання промислового виробництва здійснюється у вигляді прямого державного управління об'єктами і регулювання підприємницької діяльності у сфері виробництва промислової продукції.

Пряме управління промисловим, виробництвом передбачає управління з боку галузевих міністерств об'єктами, які перебувають у сфері державного підприємництва (власності), управління монопольними виробництвами деяких видів промислової продукції, індикативне планування, контроль і розподіл державою промислової продукції, яка виробляється на підприємствах державного підпорядкування.

Вплив держави на розвиток товарного ринку реалізується через грошово-кредитну політику – зміну розмірів облікової ставки, норм обов'язкових резервів; податкові, кредитні, експортні пільги; створення спеціалізованих банківських установ.

У процесі формування індикативного плану державні органи управління визначають напрями економічного розвитку паливно-енергетичного, машинобудівного, хіміко-лісового комплексів та інших галузей промисловості; здійснюють прогноз необхідних обсягів промислової продукції; формують державне замовлення (контракт). Орієнтовані обсяги виробництва, в тому числі державні замовлення, спрямовують як орієнтири для підприємств усіх форм власності для подальшого врахування при складанні виробничих планів підприємств.

Індикативний план економічного і соціального розвитку містить відомості про обсяги виробництва промислової продукції, виробництво товарів народного споживання та найважливіших видів продукції, яка контролюється державою. Індикативний план передбачає виробництво і поставку продукції відповідно до державних потреб, які забезпечуються через державний контракт і державне замовлення.

Система державних замовлень (контрактів) задовольняє потреби держави у виробництві продукції виробничо-технічного призначення, товарах народного

споживання, а також забезпечує державну підтримку найважливіших галузей народного господарства та виконання міждержавних угод.

Крім того, до засобів державного регулювання підприємницької діяльності в промисловому виробництві належать: ліцензування деяких видів промислових робіт; комплекс антимонопольних заходів; залучення промислових підприємств до виконання державних та регіональних цільових комплексних програм; регулювання цін на деякі види промислової продукції; застосування системи податкових пільг; використання політики прискорення амортизації; державні стандарти якості промислової продукції та експертиза якості товарів, їх відповідність міжнародним стандартам; контроль за забезпеченням екологічності промислового виробництва. Важливим напрямом державного регулювання підприємництва у промисловості є розробка та реалізація програм державної підтримки підприємництва, особливо малого та середнього. Програма державної підтримки підприємництва в Україні передбачає запровадження пільгового оподаткування підприємств малого бізнесу, пільгового кредитування промислових підприємств пріоритетних напрямів тощо.

Важливого значення у сфері забезпечення якості набувають господарсько-правові засоби забезпечення якості продукції. Визнання показників обов'язковими передбачає забезпечення засобами їх засобами прямого державного регулювання [2].

В цілому формування цілісної системи державної підтримки суб'єктів господарювання – складний і тривалий процес, в основі якого лежать: 1) законодавча і нормативна база, що визначає специфічні умови діяльності суб'єктів господарювання, регулюючі форми та методи їх підтримки та процедури прийняття рішення; 2) правозастосовні механізми, що гарантують дотримання законності та рівноправність суб'єктів господарювання всіх форм власності та підпорядкування у відносинах з органами державної влади, місцевого самоврядування та іншими суб'єктами організаційно-господарських повноважень; 3) забезпечення безпеки та захисту суб'єктів господарської діяльності від рейдерства; 4) система спеціалізованих інститутів, що забезпечують розробку та реалізацію державної політики щодо підтримки суб'єктів господарювання (органи державної влади та місцевого самоврядування, саморегулювні організації, громадські об'єднання та організації підприємців, спеціалізовані об'єкти інфраструктури підтримки підприємництва, створювані за участю державного і приватного капіталу – фонди, кредитні та страхові установи, технологічні парки, бізнес-інкубатори, промислові зони і полігони, навчальні, консультативні, інформаційні, лізингові, обслуговуючі структури тощо); 5) державні програми, програми соціально-економічного розвитку окремих галузей національної економіки та регіонів, що визначають реструктуризацію промисловості, в тому числі, інвестиції; 6) ресурсне (виробничі площі, земельні ділянки, обладнання) та фінансове забезпечення (у тому числі бюджетні асигнування), необхідне для реалізації заходів підтримки суб'єктів господарювання, поряд зі

створенням умов і механізмів для залучення приватних вітчизняних та іноземних інвестицій, а також радикальним удосконаленням податкової системи.

Слід однак враховувати, що в умовах членства України в СОТ можливості держави здійснювати державну підтримку в прямих формах є доволі обмеженими, адже існує реальна загроза кваліфікації відповідної продукції як «субсидованого експорту», що тягне за собою низку вельми чутливих компенсаційних заходів.

Список використаних джерел

1. Підручник для юрид. вузів і фак. / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман, М. І. Тітов та ін.: За ред. В. М. Гайворонського та В. П. Жушмана. — Харків: Право. — 2000. — 288 с.
2. Кузьміна М. Правові засоби забезпечення виробництва якісної продукції // Підприємництво, господарство і право. — №7 (187). — 2011. — С. 66 – 69

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

А. М. ОМАРОВ, аспірант кафедри господарського права

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків

Із прийняттям в Україні Конституції 1996 року почався новий етап розвитку значної кількості сфері суспільного життя, у тому числі й економічної сфери. Відбулося конституційне закріплення свободи підприємництва. Відповідно до Конституції України (ч. 1 ст. 42), кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Це положення є концептуальною засадою провадження комерційної господарської діяльності, в тому числі і малого підприємництва в Україні.

Болтонський комітет рекомендував систему кількісних критеріїв для визначення малих підприємств, а саме: чисельність працівників, оборот, розмір активів, кількість фірм або підрозділів, частка фірми на ринку, сукупний капітал. Щодо якісних критеріїв Болтонський комітет вважає, що малим є підприємство, яке має такі характеристики: порівняно мала частка на ринку; підприємством керують його власники; підприємство є незалежним від інших підприємств [1, с. 45]. Що ж до юридичних критеріїв малого підприємництва, їх можна вивести зі змісту статті 55 ГКУ: стосовно фізичних осіб-підприємців - середня кількість їх працівників за звітний період (календарний рік) має не перевищувати 50 осіб, а також річний дохід від будь-якої діяльності не повинен перевищувати суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України. Що ж до юридичних осіб, тут також має місце два критерії – середня кількість їх працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб, по-друге – річний дохід